Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 6. marraskuuta 2026
(OR. en)

15316/26

Toimielinten välinen asia:
2026/0344 (NLE)

COPEN 415
JUSTCIV 133
FREMP 343
JAI 1377

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. marraskuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 597 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 597 final.

Liite: COM(2026) 597 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.11.2026
COM(2026) 597 final

2026/0344 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä ehdotus koskee oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, allekirjoittamista Euroopan unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista. Komissio esittää samanaikaisesti myös ehdotuksen yleissopimuksen allekirjoittamisesta siltä osin kuin kyse on yksityis- ja rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista (ks. ehdotus COM(2026) 594). Lisäksi komissio aikoo aikanaan esittää ehdotukset yleissopimuksen tekemisestä sekä siltä osin kuin kyse on yksityis- ja rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista että siltä osin kuin kyse on muista kuin tällaiseen yhteistyöhön liittyvistä asioista. Se aikoo myös esittää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 9 kohdan mukaisen ehdotuksen päätökseksi Euroopan unionin puolesta ministerikomiteassa otettavasta jäsenvaltioiden kannasta päätökseen, joka koskee järjestelyjä oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamisen asiantuntijaryhmän (GRAVO) ja osapuolten komitean (COP) toiminnan rahoittamiseen osallistumiseksi.

Oikeudenkäyntiavustajilla on keskeinen tehtävä demokraattisissa yhteiskunnissa. He ovat keskeisessä asemassa oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämisessä, oikeuden saatavuuden turvaamisessa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamisen varmistamisessa. Oikeudenkäyntiavustajiin kohdistuu kuitenkin yhä useammin heidän ammattinsa harjoittamisen vuoksi häirintää, uhkauksia ja hyökkäyksiä sekä heidän ammattitoimintaansa puuttumista, myös Euroopan unionissa.

Oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehty Euroopan neuvoston yleissopimus on vastaus tähän kehitykseen. Sen tavoitteena on suojella oikeudenkäyntiavustajia ja heidän ammatillisia yhteenliittymiään, joilla on ratkaisevan tärkeä tehtävä oikeudenkäyntiavustajien oikeuksien ja etujen turvaamisessa sekä yksilöinä että ammattikuntana. Yleissopimuksessa käsitellään oikeutta harjoittaa ammattia, ammatillisia oikeuksia, sananvapautta, kurinpitoa sekä oikeudenkäyntiavustajia ja heidän ammatillisia yhteenliittymiään koskevia erityisiä suojaamistoimenpiteitä. Se on ensimmäinen kansainvälinen oikeudellisesti sitova sopimus, joka koskee oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamista, ja se on avoinna myös muille kuin Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. GRAVO ja COP seuraavat yleissopimuksen noudattamista.

Unionin kannalta oikeudenkäyntiavustajien suojeleminen hyökkäyksiltä on keskeisen tärkeää, jotta voidaan suojella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklassa vahvistettuja EU:n yhteisiä arvoja eli ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Yleissopimuksen tavoitteiden voidaan näin ollen katsoa olevan yhdenmukaisia unionin tavoitteiden kanssa.

Eräät yleissopimuksessa vahvistetut oikeudenkäyntiavustajien ammatillisia oikeuksia ja heidän suojaamistaan ammatin harjoittamisen yhteydessä koskevat näkökohdat sisältyvät jo EU:n oikeudellisiin välineisiin. Tähän kuuluu EU:n prosessuaalisia oikeuksia koskeva säännöstö, johon sisältyvät oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa

menettelyissä annettu direktiivi 2010/64/EU[1], tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi 2012/13/EU[2], oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi 2013/48/EU[3], eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/343[4], rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/800[5] sekä oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille annettu direktiivi (EU) 2016/1919[6]. Lisäksi tähän kuuluvat EU:n sisämarkkinasäännöstöön kuuluvat välineet, muun muassa julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä annettu direktiivi (EU) 2024/1069[7] (SLAPP-kanteiden torjuntaa koskeva direktiivi), asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta annettu direktiivi 77/249/ETY[8], asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, annettu direktiivi 98/5/EY[9] sekä palveluista sisämarkkinoilla annettu direktiivi 2006/123/EY[10] (palveludirektiivi).

Ministerikomitea hyväksyi yleissopimuksen 12. maaliskuuta 2025, ja se avattiin allekirjoittamista varten Luxemburgissa 13. toukokuuta 2025.

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on käynnistää SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukaisesti menettely yleissopimuksen allekirjoittamiseksi unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista.

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1.

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin, EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1.

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1.

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1.

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1919, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille, EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1.

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1069, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä (”julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavat strategiset kanteet”), PE/88/2023/REV/1, EUVL L, 2024/1069, 16.4.2024.

8 Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta, EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17.

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/5/EY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1998, asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, EYVL L 77, 14.3.1998, s. 36.

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla, EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Yleissopimus on ensimmäinen oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka koskee kokonaisuudessaan oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamista. Se edistää keskeisten normien noudattamista Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa sekä muissa kansainvälisissä kumppanimaissa, joista voi tulla yleissopimuksen osapuolia. Tämä koskee kaikkia oikeudenaloja, mukaan lukien rikosasioissa tehtävä oikeudellinen yhteistyö (erityisesti rikosoikeudellisissa menettelyissä prosessuaalisten oikeuksien ja menettelytakeiden osalta), siviiliasioissa tehtävä oikeudellinen yhteistyö, työntekijöiden vapaa liikkuvuus ja palvelujen tarjoamisen vapaus.

Yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohta (soveltamisala – oikeudenkäyntiavustajat, jotka harjoittavat ammattiaan alkuperäisellä ammattinimikkeellään toisen osapuolen alueella) sekä yleissopimuksen 5 artikla (oikeus harjoittaa ammattia), 6 artikla (oikeudenkäyntiavustajien ammatilliset oikeudet) ja 8 artikla (kurinpito) ovat sisällöltään päällekkäisiä asianajajien palvelujen tarjoamisen vapaudesta annetun direktiivin 77/249, asianajajan ammatin harjoittamisesta toisessa jäsenvaltiossa annetun direktiivin 98/5 ja direktiivin 2006/123 (palveludirektiivi) kanssa.

Yleissopimuksen 5 artikla, joka koskee oikeutta harjoittaa ammattia, ja 6 artikla, joka koskee oikeudenkäyntiavustajien ammatillisia oikeuksia, ovat sisällöltään päällekkäisiä direktiivissä 77/249 (asianajajien palvelujen tarjoaminen) ja direktiivissä 98/5 (asianajajien sijoittautuminen) vahvistettujen unionin sääntöjen kanssa siltä osin kuin kyse on EU:n asianajajista, jotka tarjoavat palveluja toisessa jäsenvaltiossa. Ne ovat sisällöltään päällekkäisiä myös direktiivin 2006/123 (palveludirektiivi) 10 artiklan kanssa. Sen mukaan lupajärjestelmien on perustuttava kriteereihin, joilla määritellään toimivaltaisten viranomaisten harkintavallan laajuus, jotta sitä ei käytetä mielivaltaisesti.

Kurinpitoa koskeva yleissopimuksen 8 artikla on sisällöltään päällekkäinen direktiivin 98/5 kanssa siltä osin kuin direktiivissä edellytetään, että kurinpitotoimenpiteiden määräämistä koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta riippumattomassa tuomioistuimessa.

Yleissopimus ei näyttäisi sulkevan työsuhteessa olevia oikeudenkäyntiavustajia niiden keskeisten oikeuksien ulkopuolelle, jotka koskevat oikeutta harjoittaa ammattia ja ammatillisia oikeuksia, vaan nämä oikeudet näyttäisivät kuuluvan heille samalla tavoin kuin itsenäisinä ammatinharjoittajina toimiville oikeudenkäyntiavustajille. Jotta voidaan varmistaa yhteensopivuus unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön[11] kanssa, unionin on annettava yleissopimuksen 20 artiklan 1 kohdan mukainen selitys. Selityksen mukaan yleissopimuksen 3 artiklan a alakohtaa sovellettaessa ”oikeudenkäyntiavustajan” käsite ei kata henkilöitä, jotka ovat työsuhteessa päämiehiinsä.

Lisäksi ehdotetaan selitystä, joka koskee nimenomaan yleissopimuksen 6 artiklan 3 kohdan tulkintaa. Sen mukaan unioni katsoo, että se, että unioni allekirjoittaa ja tekee yleissopimuksen, ei vaikuta asianajajan salassapitovelvollisuuden soveltamisalaan ja edellytyksiin unionin oikeuden täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä, sellaisina kuin ne

[11] Ks. erityisesti unionin tuomioistuimen tuomio 18.5.1982, AM & S Europe Limited v. Euroopan yhteisöjen komissio, 155/79, EU:C:1982:157, sekä tuomio 4.9.2025, Studio Legale Ughi e Nunziante v. Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO), C-776/22 P, EU:C:2025:644.

määräytyvät unionin oikeuden ja erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella.[12]

Unionin olisi lisäksi yleissopimuksen 21 artiklan mukaisesti varattava itselleen oikeus olla soveltamatta yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan b, c ja i alakohtaa unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja edustaviin asiamiehiin, jotka kansainvälinen tuomioistuin tai kansainvälisen järjestön perustama elin on yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti tunnustanut kelpoisiksi toimimaan siinä käsiteltävissä asioissa antamalla neuvontaa tai muutoin. Tällä varmistettaisiin, että yleissopimus on yhdenmukainen unionin toimielinten asiamiesten hoitaman edustamisen luonteen kanssa. Yleissopimuksen 7 artiklan ja 9 artiklan 4 kohdan soveltamisesta unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja edustaviin asiamiehiin ei voida tehdä varaumaa, jos kansainvälinen tuomioistuin tai kansainvälisen järjestön perustama elin on yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti tunnustanut tällaiset asiamiehet kelpoisiksi toimimaan siinä käsiteltävissä asioissa antamalla neuvontaa tai muutoin. Näiden säännösten soveltaminen on kuitenkin komission henkilöstösääntöjen mukaista.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Muita unionin politiikkoja, joihin yleissopimus vaikuttaa, ovat erityisesti EU:n prosessuaalisia oikeuksia koskeva säännöstö, johon sisältyvät oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi 2010/64/EU, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi 2012/13/EU, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi 2013/48/EU, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/343, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/800 ja oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille annettu direktiivi (EU) 2016/1919 sekä julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä annettu direktiivi (EU) 2024/1069 (SLAPP-kanteiden torjuntaa koskeva direktiivi).

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Aineellinen oikeusperusta**

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta riippuu ensisijaisesti kulloinkin allekirjoitettavan kansainvälisen sopimuksen tavoitteesta ja sisällöstä. Jos kansainvälisellä sopimuksella on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

[12] Ks. erityisesti unionin tuomioistuimen tuomio 14.9.2010, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio, C-550/07 P, EU:C:2010:512; unionin tuomioistuimen tuomio 8.12.2022, *Orde van Vlaamse Balies ym.*, C-694/20, EU:C:2022:963; unionin tuomioistuimen tuomio 26.9.2024, *Ordre des avocats du Barreau de Luxembourg*, C-432/23, EU:C:2024:791.

Kun kansainvälisellä sopimuksella on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

Koska yleissopimuksen päätavoitteita ja keskeisiä osatekijöitä ovat yksityis- ja rikosasioissa tehtävä oikeudellinen yhteistyö sekä itsenäisinä ammatinharjoittajina ja työsuhteessa toimivien oikeudenkäyntiavustajien palvelujen tarjoamista koskevat säännöt, aineelliset oikeusperustat ovat SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohta, 82 artiklan 2 kohta, 46 artikla, 53 artiklan 1 kohta ja 62 artikla.

Yleissopimuksen 1 artiklan mukaan *sen tarkoituksena on vahvistaa oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaa sekä oikeutta harjoittaa tätä ammattia riippumattomasti ja ilman syrjintää, toiminnan asiatonta estämistä tai siihen puuttumista ja joutumatta hyökkäysten, uhkausten, häirinnän tai pelottelun kohteeksi*. Yleissopimus ilmentää näin ollen monitahoista lähestymistapaa oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseen, sillä siinä määrätään olennaisista takeista oikeudenkäyntiavustajien riippumattomuuden turvaamiseksi, oikeudenkäyntiavustajien ammatillisista oikeuksista sekä suojatoimista syrjintää ja toiminnan asiatonta estämistä tai siihen puuttumista vastaan. Näin ollen siinä velvoitetaan osapuolet toteuttamaan useita toimenpiteitä, jotka vaikuttavat lainsäädännön eri aloihin. Aineelliset velvoitteet, jotka ovat päällekkäisiä unionin oikeuden kanssa, vahvistetaan yleissopimuksen 2, 5, 6, 7, 8 ja 9 artiklassa.

Yleissopimuksen 5 artikla koskee oikeudenkäyntiavustajan ammattiin pääsyä sekä ammatin harjoittamista koskevan oikeuden voimassaolon jatkamista ja uudistamista koskevia vaatimuksia. Yleissopimuksen 6 artiklassa määrätään oikeuksista, jotka liittyvät oikeudenkäyntiavustajan keskeiseen tehtävään, kuten oikeudellisen neuvonnan, avustamisen ja edustamisen tarjoamiseen, hakemusten ja vaatimusten esittämiseen päämiesten puolesta sekä tosiasialliseen osallistumiseen kaikkiin oikeudellisiin käsittelyihin, joissa oikeudenkäyntiavustajat toimivat päämiestensä puolesta. Yleissopimuksen 8 artiklassa edellytetään, että kurinpitotoimenpiteiden määräämistä koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta lailla perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa. Näiltä osin oikeusperustan muodostavat SEUT-sopimuksen 53 artiklan 1 kohta (itsenäisten ammatinharjoittajien sijoittautumisvapaus) ja SEUT-sopimuksen 62 artikla (palvelujen tarjoamisen vapaus). Lisäksi SEUT-sopimuksen 46 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) on merkityksellinen, koska työsuhteessa olevilla oikeudenkäyntiavustajilla on samat keskeiset ammatinharjoittamisoikeutta koskevat oikeudet ja ammatilliset oikeudet kuin itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivilla oikeudenkäyntiavustajilla.

Yleissopimuksen 6 artiklassa vahvistetaan oikeudenkäyntiavustajien ammatilliset oikeudet riippumatta siitä, millä oikeudenalalla oikeudellisia palveluja tarjotaan päämiesten edustamisen yhteydessä, mukaan lukien asianajajan salassapitovelvollisuuden suojaaminen. Yleissopimuksen 9 artiklassa määrätään menettelytakeista oikeudenkäyntiavustajille, jotka ovat itse rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä. Kyseiset määräykset kuuluvat SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun unionin toimivaltaan (yksilöiden oikeudet rikosasioiden käsittelyssä). Kuten edellä on todettu yleissopimuksen yhdenmukaisuudesta unionin nykyisen politiikan kanssa, yleissopimus ei vaikuta unionin oikeuden sääntöihin, jotka koskevat unionin oikeuden täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä sovellettavan asianajajan salassapitovelvollisuuden soveltamisalaa ja edellytyksiä, sellaisina kuin ne on vahvistettu erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

Yleissopimuksen 6 artiklan 5 kohta koskee sitä, ettei oikeudenkäyntiavustajille aiheudu kielteisiä seurauksia siitä, että heidät yhdistetään päämiehiinsä tai näiden asioihin. Tätä määräystä olisi luettava yhdessä yleissopimuksen 9 artiklan 4 kohdan kanssa, jossa osapuolet velvoitetaan toteuttamaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että oikeudenkäyntiavustajat voivat harjoittaa ammattitoimintaansa ja käyttää yleissopimuksen 7 artiklan mukaista oikeuttaan (sananvapaus) joutumatta hyökkäysten, uhkausten, häirinnän tai pelottelun kohteeksi ja ilman, että heidän toimintaansa muutoin estetään asiattomasti tai siihen puututaan asiattomasti. Tältä osin aineellisena oikeusperustana on SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan f alakohta, jossa määrätään riita-asiain oikeudenkäyntien moitteetonta sujumista haittaavien esteiden poistamisesta.

Yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrätään edellytyksistä, joiden mukaisesti oikeutta harjoittaa ammattia (5 artikla), oikeudenkäyntiavustajien ammatillisia oikeuksia (6 artikla), sananvapautta (7 artikla), kurinpitoa (8 artikla) ja suojaamistoimenpiteitä (9 artikla) koskevia määräyksiä sovelletaan oikeudenkäyntiavustajiin, jotka tarjoavat alkuperäisellä ammattinimikkeellään oikeudellista neuvontaa, apua tai edustamista toisen osapuolen alueella. Nämä määräykset kuuluvat unionin toimivaltaan SEUT-sopimuksen 46 artiklan, 53 artiklan 1 kohdan ja 62 artiklan nojalla siltä osin kuin kyse on oikeudenkäyntiavustajien vapaasta liikkuvuudesta unionissa.

Edellä luetellut unionin toimivaltaan kuuluvat asiat koskevat useita yleissopimuksen osatekijöitä, jotka liittyvät läheisesti toisiinsa ja edistävät yhdessä yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamista. Pääasiallista osatekijää ei ole mahdollista yksilöidä. Yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohta sekä 5, 6, 7, 8 ja 9 artikla sisältävät kaikki tosiasiallisia velvoitteita, joilla luodaan laaja kehys oikeusalan ammattilaisten suojaamiseksi, mukaan lukien riippumattomuutta koskevat takeet sekä suojatoimet syrjintää ja toiminnan asiatonta estämistä tai siihen puuttumista vastaan. Kaikki takeet ovat yhdessä tarkasteltuina yhtä tärkeitä yleissopimuksen 1 artiklassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Siltä osin kuin yleissopimuksen eräitä määräyksiä sovelletaan sen 2 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja kansainvälisissä tuomioistuimissa, myös Euroopan unionin tuomioistuimessa, edustaviin asiamiehiin, kyseiset velvoitteet kuuluvat SEUT-sopimuksen 336 artiklan soveltamisalaan. Näiden velvoitteiden voidaan kuitenkin katsoa olevan luonteeltaan toissijaisia verrattuna yleissopimuksen muihin osatekijöihin, minkä vuoksi niiden ei pitäisi näkyä aineellisessa oikeusperustassa.

Näin ollen unionin puolesta tehtävää yleissopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskevien neuvoston säädösten hyväksymisen asianmukaisen aineellisen oikeusperustan muodostavat SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohta, 82 artiklan 2 kohta, 46 artikla, 53 artiklan 1 kohta ja 62 artikla.

Yhteen ainoaan päätökseen, jolla on kaksi oikeusperustaa, ei voida turvautua, jos kummankin oikeusperustan osalta määrätyt menettelyt ovat keskenään yhteensopimattomia.

Jotta voidaan ottaa huomioon Irlannin ja Tanskan erityisasema SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston osalta SEU- ja SEUT-sopimukseen liitettyjen pöytäkirjojen N:o 21 ja N:o 22 nojalla, SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohtaa ja 82 artiklan 2 kohtaa ei voida yhdistää SEUT-sopimuksen 46 artiklaan, 53 artiklan 1 kohtaan ja 62 artiklaan. Sen vuoksi yleissopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä varten on esitettävä kaksi erillistä ehdotuskokonaisuutta, joista toinen perustuu SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohtaan sekä 82

artiklan 2 kohtaan ja toinen SEUT-sopimuksen 46 artiklaan, 53 artiklan 1 kohtaan sekä 62 artiklaan.

- **Menettelyllinen oikeusperusta**

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdassa määrätään, että jos suunniteltu sopimus ei koske yksinomaan tai pääasiassa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, komissio esittää ehdotuksen neuvostolle. Neuvosto hyväksyy päätöksen, jolla valtuutetaan sopimuksen allekirjoittaminen.

Komissio ehdottaa, että oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamiseen annetaan lupa sillä varauksella, että yleissopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin.

Ehdotetun päätöksen, joka koskee luvan antamista yleissopimuksen allekirjoittamiseen, menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohta.

- **Unionin toimivalta**

Tämä ehdotus koskee yleissopimuksen määräyksiä, jotka liittyvät itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien oikeudenkäyntiavustajien sijoittautumisvapauteen ja oikeudellisten palvelujen tarjoamisen vapauteen. Nämä asiat kuuluvat SEUT-sopimuksen 53 ja 62 artiklan nojalla unionin toimivaltaan. Siltä osin kuin yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt voivat olla myös EU:n oikeudessa tarkoitettuja työntekijöitä, ehdotus koskee yleissopimuksen määräyksiä, jotka liittyvät työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen (työsuhteessa olevat oikeudenkäyntiavustajat). Nämä asiat kuuluvat SEUT-sopimuksen 45 artiklan nojalla unionin toimivaltaan. Kuten edellä kohdassa ”Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa” on yksityiskohtaisesti todettu, unioni on hyväksynyt SEUT-sopimuksen 45, 53 ja 62 artiklaan perustuvia yhteisiä sääntöjä, jotka ovat päällekkäisiä yleissopimuksen määräysten kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistetut unionin arvot, joista johtuvat keskeiset tavoitteet demokratioidemme vahvistamisesta, oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämisestä sekä perusoikeuksien ja -vapauksien suojelemisesta ja edistämisestä, ovat yhdenmukaisia yleissopimuksen tavoitteiden kanssa, kuten 1 kohdassa (”Ehdotuksen perustelut”) todetaan. Näitä tavoitteita palvelevien keskeisten normien edistämistä oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevien oikeuksien ja menettelytakeiden sekä työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden aloilla Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa ja muissa kansainvälisissä kumppanimaissa, joista voi tulla yleissopimuksen osapuolia, ei voida toteuttaa yhtä tehokkaasti tai samassa laajuudessa käymällä kahdenvälisiä neuvotteluja yksittäisten EU:n ulkopuolisten maiden kanssa näiden normien turvaamiseksi. Yleissopimuksen soveltamisalan voidaan lisäksi katsoa rajoittuvan siihen, mikä on tarpeen sen päätavoitteen saavuttamiseksi. Siinä otetaan huomioon se, että oikeudenkäyntiavustajan ammatti voidaan järjestää eri tavoin Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa ja muissa tämän yleissopimuksen mahdollisissa allekirjoittajavaltioissa, ja siinä vahvistetaan vain ne keskeiset oikeudet, jotka ovat välttämättömiä oikeudenkäyntiavustajien suojelemiseksi asiattomilta hyökkäyksiltä ja heidän ammattinsa harjoittamiseen puuttumiselta.

- **Toimintatavan valinta**

Tämä ehdotus neuvoston päätökseksi esitetään noudattaen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaan päätöksen yleissopimuksen allekirjoittamisesta tekee neuvosto. Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa ilmaistun tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Euroopan komissio ei ole järjestänyt tästä ehdotuksesta erillistä sidosryhmien kuulemista.

Yleissopimuksen laatiminen oli asianajajien suojelua käsittelevän Euroopan neuvoston asiantuntijakomitean (CJ-AV), Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden edustajien sekä useiden kansalaisjärjestöjen osallistujien ja tarkkailijoiden yhteistyön tulos. Näitä järjestöjä olivat Avocats sans Frontières, Council of Bars and Law Societies of Europe, European Bars Federation, European Association of Lawyers, European Criminal Bar Association, International Bar Association ja sen Human Rights Institute, International Commission of Jurists, International Association of Lawyers, ”Lawyers for Lawyers” Foundation sekä International Observatory of Endangered Lawyers.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Asiaankuuluvat vaikutukset on esitetty tässä perusteluosassa.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Yleissopimus vahvistaa merkittävästi oikeudenkäyntiavustajien ja heidän päämiestensä perusoikeuksien suojaa koskevaa kansainvälistä oikeudellista kehystä, erityisesti oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä puolustautumisoikeuksiin kuuluvia epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia, unionin tasolla voimassa olevien vaatimusten, myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, mukaisesti (ks. erityisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artikla). Siinä muistutetaan erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksesta ja varmistetaan sen noudattaminen.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Unionille aiheutuu talousarviovaikutuksia maksuosuudesta, jota edellytetään Euroopan neuvoston ulkopuolisilta osapuolilta GRAVOn ja osapuolten komitean toiminnan rahoittamiseksi (ks. yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohta). Ministerikomitea vahvistaa tällaisten maksuosuuksien suorittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Yleissopimuksen selitysmuistiossa todetaan, että Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston ulkopuolisten

valtioiden osallistumista Euroopan neuvoston yleissopimusten seurantamekanismeihin koskevista rahoitusjärjestelyistä annettua ministerikomitean päätöslauselmaa CM/Res(2022)6 sovellettaisiin niiden kustannusten kattamiseksi, joita Euroopan unionin liittymisestä aiheutuisi Euroopan neuvostolle erityisesti seurantamekanismien osalta.

Komissio ei pidä vuoden 2022 päätöslauselmassa esitetyn unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmän soveltamista asianmukaisena, koska siinä ei oteta huomioon, että unioni liittyy yleissopimukseen jäsenvaltioidensa rinnalla. Sen vuoksi komissio ehdottaa näihin ehdotuksiin liitettävää selitystä siitä, miten unioni tulkitsee yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohtaa. Tässä selityksessä todetaan, että unioni katsoo, että ministerikomitea vahvistaa sen rahoitusosuuden GRAVOn ja yleissopimuksen osapuolten komitean toiminnan rahoittamiseksi sen jälkeen, kun unionin kanssa on sovittu kyseisen rahoitusosuuden laskemisesta ottaen huomioon, että unioni liittyy yleissopimukseen jäsenvaltioidensa rinnalla.

Lisäksi komissio esittää SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi sen kannan vahvistamisesta, jonka jäsenvaltiot ottavat unionin puolesta ministerikomiteassa, kun tehdään päätös unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmästä. Komissio ehdottaa, että käytetään samaa laskentamenetelmää, josta sovittiin kirjeenvaihdolla naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin sopimus) yhteydessä. Sen mukaan unioni maksaisi suuren rahoittajan maksuosuutta vastaavan rahoitusosuuden.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Erityistä toteuttamissuunnitelmaa ei ehdoteta. Osapuolten on pantava yleissopimus täytäntöön ratifioinnin jälkeen. Yleissopimuksessa määrätään kuitenkin seurantajärjestelmästä, jonka muodostaa oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamisen asiantuntijaryhmä (GRAVO), jonka tehtävänä on seurata, miten osapuolet panevat yleissopimuksen täytäntöön (ks. yleissopimuksen 10 artikla). GRAVOssa on vähintään kahdeksan jäsentä ja enintään 12 jäsentä. GRAVOn jäsenet valitsee osapuolten komitea neljän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uudistaa kerran, ehdokkaista, jotka osapuolet nimeävät kansalaistensa joukosta.

Yleissopimuksen noudattamista arvioidaan määräajoin, ja GRAVO määrittelee arviointimenettelyn soveltamisalan ja siinä käytettävät asianmukaiset keinot. Osapuolten on annettava tiedot yleissopimuksen täytäntöönpanosta. Lisäksi tietoja yleissopimuksen täytäntöönpanosta voidaan saada valtiosta riippumattomilta järjestöiltä ja kansalaisyhteiskunnalta, ammatillisilta yhteenliittymiltä ja ihmisoikeuksia suojaavilta kansallisilta instituutioilta sekä muilta Euroopan neuvoston välineiltä ja elimiltä ja muilta alueellisilta ja kansainvälisiltä tämän yleissopimuksen soveltamisalalla toimivilta järjestöiltä. GRAVO voi myös järjestää maavierailuja.

• Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Ei sovelleta.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Tämä ehdotus kattaa yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan sekä 5, 6 ja 8 artiklan samoin kuin yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan b alakohdan yhdessä 6 ja 7 artiklan sekä 9 artiklan 4 kohdan kanssa.

Sen 2 artiklassa määritetään yleissopimuksen soveltamisala. Sen 2 kohdan b alakohta koskee yleissopimuksen 5–9 artiklan soveltamista kulloisessakin tilanteessa soveltuvin osin oikeudenkäyntiavustajiin, jotka tarjoavat alkuperäisellä ammattinimikkeellään oikeudellista neuvontaa, apua tai edustamista osapuolen alueella ja harjoittavat tätä toimintaa kyseisen osapuolen tai Euroopan unionin oikeuden tai kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Kuten yleissopimuksen selitysmuistiossa[17]todetaan, 2 artiklan 2 kohta koskee erityisesti järjestelyjä, joiden nojalla oikeudenkäyntiavustajat voivat harjoittaa ammattiaan muissa valtioissa kuin siinä, jossa he olivat alun perin saaneet oikeuden harjoittaa ammattiaan, kuten direktiivin 98/5/EY nojalla. Selitysmuistiossa selvennetään lisäksi, ettei tämä kohta vaikuta yleissopimuksen osapuolen oikeuteen vahvistaa vähimmäisvaatimuksia, joiden perusteella toisesta valtiosta tuleville oikeudenkäyntiavustajille annetaan lupa harjoittaa ammattiaan sen alueella. Yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan b alakohdassa täsmennetään, että yleissopimuksessa vahvistettuja oikeudenkäyntiavustajien ammattioikeuksia (6 artikla), sananvapautta (7 artikla) ja suojaamistoimenpiteitä (9 artiklan 4 kohta) sovelletaan lisäksi henkilöön, jonka kansainvälinen tuomioistuin tai kansainvälisen järjestön perustama elin on tunnustanut kelpoiseksi toimimaan asioiden käsittelyssä tässä tuomioistuimessa tai elimessä antamalla neuvontaa tai muutoin.

Yleissopimuksen 5 artikla koskee oikeutta harjoittaa oikeudenkäyntiavustajan ammattia, ja siinä edellytetään, että osapuolet varmistavat, että oikeudesta harjoittaa oikeudenkäyntiavustajan ammattia sekä tämän oikeuden voimassaolon jatkumisesta ja uudistamisesta säädetään laissa ja että ne perustuvat objektiivisiin, asianmukaisiin ja avoimiin perusteisiin, joita sovelletaan oikeudenmukaisessa menettelyssä, eikä niiden yhteydessä syrjitä ketään. Siinä edellytetään myös, että asiaa koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta tuomioistuimessa.

Yleissopimuksen 6 artiklassa vahvistetaan oikeudenkäyntiavustajien ammatilliset oikeudet, jotka liittyvät erottamattomasti heidän päämiestensä prosessuaalisiin oikeuksiin ja menettelytakeisiin rikosoikeudellisissa menettelyissä. Näihin kuuluu oikeudenkäyntiavustajien keskeinen oikeus tarjota ja harjoittaa oikeudellista neuvontaa, avustamista ja edustamista sekä erityisempiä oikeuksia, kuten oikeus päästä tapaamaan päämiehiään ja saada oikeudellisen käsittelyn kannalta tarvittavat tiedot, oikeus olla läsnä ja osallistua menettelytoimiin sekä oikeus olla yhteydessä toimivaltaisiin viranomaisiin ja esittää niille hakemuksia ja vaatimuksia. Siinä määrätään myös oikeudenkäyntiavustajan ja päämiehen välisen luottamuksellisuuden suojasta (ks. 3 kohta), määritellään oikeudenkäyntiavustajien oikeuksien hyväksyttävien rajoitusten rajat (ks. 4 kohta) ja vahvistetaan takeet sen varmistamiseksi, ettei oikeudenkäyntiavustajille aiheudu kielteisiä seurauksia siitä, että he edustavat tiettyä päämiestä harjoittaessaan ammattiaan lainmukaisesti (ks. 5 kohta).

Yleissopimuksen 8 artiklan mukaan osapuolet varmistavat, että oikeudenkäyntiavustajiin kohdistuvat kurinpitotoimet perustuvat yksinomaan ammatillisiin menettelynormeihin, joista säädetään laissa ja jotka ovat itsessään ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa määrättyjen oikeuksien ja periaatteiden mukaisia. Tähän kuuluu periaate, jonka mukaan oikeudenkäyntiavustajille määrättävissä kurinpitoseuraamuksissa noudatetaan laillisuus-, yhdenvertaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita. Osapuolten on erityisesti varmistettava oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti sekä oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin siten, että kurinpitotoimenpiteiden määräämistä koskevat päätökset voidaan menettelyn kohteena olevan oikeudenkäyntiavustajan vaatimuksesta tutkia lailla perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa (ks. 2 kohta).

- **Sopimuksen allekirjoittaminen ja teksti**

Yleissopimuksen teksti toimitetaan neuvostolle yhdessä tämän ehdotuksen kanssa.

Varauman ja selitysten tekstit toimitetaan yhdessä tämän ehdotuksen kanssa.

Perussopimusten mukaisesti komission tehtävänä on varmistaa yleissopimuksen allekirjoittaminen sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.

2026/0344 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 46 artiklan, 53 artiklan 1 kohdan ja 62 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, 12 päivänä maaliskuuta 2025, ja yleissopimus avattiin allekirjoitettavaksi Luxemburgissa 13 päivänä toukokuuta 2025.

(2) Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on vahvistaa oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaa sekä oikeutta harjoittaa tätä ammattia riippumattomasti ja ilman syrjintää, toiminnan asiatonta estämistä tai siihen puuttumista ja joutumatta hyökkäysten, uhkausten, häirinnän tai pelottelun kohteeksi. Siinä käsitellään oikeutta harjoittaa ammattia, ammatillisia oikeuksia, sananvapautta, kurinpitoa sekä oikeudenkäyntiavustajia ja heidän ammatillisia yhteenliittymiään koskevia erityisiä suojaamistoimenpiteitä.

(3) Se on ensimmäinen kansainvälinen oikeudellisesti sitova sopimus, joka koskee oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamista, ja se on avoinna allekirjoitettavaksi sekä unionille että muille kuin Euroopan neuvoston jäsenvaltioille.

(4) Yleissopimus on täysin yhteensopiva unionin oikeuden kanssa ja yhdenmukainen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin yhteisten arvojen kanssa. Sillä edistetään erityisesti oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia sekä vahvistetaan niihin liittyviä keskeisiä normeja, jotka koskevat muun muassa oikeudenkäyntiavustajien oikeutta harjoittaa ammattiaan.

(5) Eräät yleissopimuksen näkökohdat, jotka koskevat oikeudenkäyntiavustajien ammatillisia oikeuksia ja heidän suojaamistaan ammatin harjoittamisen yhteydessä, on jo vahvistettu unionin johdetun oikeuden välineissä. Näitä ovat muun muassa

neuvoston direktiivi 77/249/EY[1] ja seuraavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit: 98/5/EY[2] ja 2006/123/EY[3].

(6) Yleissopimuksen 17 artiklan nojalla yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten unionille. Unionista olisi tultava yleissopimuksen osapuoli jäsenvaltioidensa rinnalla, koska unionilla ja sen jäsenvaltioilla on toimivaltaa yleissopimuksen kattamilla aloilla.

(7) Yleissopimuksen allekirjoittaminen unionin puolesta ei vaikuta niihin unionin oikeuden sääntöihin, jotka koskevat unionin oikeuden täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä sovellettavan oikeudellisen ammattisalassapitovelvollisuuden soveltamisalaa ja edellytyksiä, sellaisina kuin ne on määritelty unionin oikeudessa ja erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

(8) Unionin olisi annettava useita selityksiä ja tehtävä varauma, jotta voidaan varmistaa yleissopimuksen ja unionin oikeuden täysi yhteensopivuus. Unionin olisi erityisesti täsmennettävä yleissopimuksen soveltamisalaa yleissopimuksen 19 ja 20 artiklassa tarkoitetuilla selityksillä. Jälkimmäistä selitystä olisi täydennettävä selityksellä, joka koskee yleissopimuksen 6 artiklan 3 kohdan soveltamista unionin oikeuden täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä. Unionin olisi myös käytettävä yleissopimuksen 21 artiklassa määrättyä mahdollisuutta varata itselleen oikeus olla soveltamatta yleissopimuksen 6 artiklaa tietyissä tilanteissa.

(9) Sen vuoksi yleissopimus olisi allekirjoitettava unionin puolesta siltä osin kuin kyse on muista kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista, ja varauma olisi tehtävä ja selitykset annettava.

(10) Yleissopimuksen allekirjoittaminen yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta edellyttää erillistä päätöstä, jonka neuvosto hyväksyy samanaikaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan lupa allekirjoittaa unionin puolesta oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehty Euroopan neuvoston yleissopimus muiden kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta sillä varauksella, että mainitun yleissopimuksen[4] tekeminen saatetaan päätökseen kyseisten asioiden osalta.

2 artikla

Hyväksytään varauma ja selitykset[5].

---

1 Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/249/oj).

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/5/EY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1998, asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, EYVL L 77, 14.3.1998, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/5/oj).

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/123/oj).

4 Yleissopimuksen teksti julkaistaan yhdessä sen tekemistä koskevan päätöksen kanssa.

5 Varauma ja selitykset on julkaistu EUVL:ssä L [...], ELI [...].

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sinä päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSTELUT ..... **Error! Bookmark not defined.**

1. EHDOTUKSEN TAUSTA ..... **Error! Bookmark not defined.**

- Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa **Error! Bookmark not def**
- Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa **Error! Bookmark not defined.**

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE ..... **Error! Bookmark not defined.**

- Aineellinen oikeusperusta ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Menettelyllinen oikeusperusta ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Unionin toimivalta ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta) ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Suhteellisuusperiaate ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Toimintatavan valinta ..... **Error! Bookmark not defined.**

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET ..... **Error! Bookmark not defined.**

- Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Sidosryhmien kuuleminen ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Vaikutustenarviointi ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Perusoikeudet ..... **Error! Bookmark not defined.**

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET ..... **Error! Bookmark not defined.**

5. LISÄTIEDOT ..... **Error! Bookmark not defined.**

- Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt **Error! Bookmark not defined.**
- Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta) ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset **Error! Bookmark not defined.**
- Sopimuksen allekirjoittaminen ja teksti ..... **Error! Bookmark not defined.**

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS ..... **Error! Bookmark not defined.**

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA **Error! Bookmark not defined.**

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi ..... **Error! Bookmark not defined.**

1.2. Toimintalohko(t) ..... **Error! Bookmark not defined.**

1.3. Tavoite (Tavoitteet) ..... **Error! Bookmark not defined.**

1.3.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet) ..... **Error! Bookmark not defined.**

1.3.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet) .....**Error! Bookmark not defined.**

1.3.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset .....**Error! Bookmark not defined.**

1.3.4. Tulosindikaattorit .....**Error! Bookmark not defined.**

1.4. Ehdotus/aloite liittyy .....**Error! Bookmark not defined.**

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut .....**Error! Bookmark not defined.**

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu .....**Error! Bookmark not defined.**

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.**Error! Bookmark not defined.**

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset.....**Error! Bookmark not defined.**

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin .....**Error! Bookmark not defined.**

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen .....**Error! Bookmark not defined.**

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto**Error! Bookmark not defined.**

1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat **Error! Bookma**

2. HALLINNOINTI .....**Error! Bookmark not defined.**

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt .....**Error! Bookmark not defined.**

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t) .....**Error! Bookmark not defined.**

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle**Error! Bookma**

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä.....**Error! Bookmark not defined.**

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista**Error! Bookmark not defined.**

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi**Error! Bookmark not defined.**

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET**Error! Bookmark not**

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat.....**Error! Bookmark not defined.**

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin.....**Error! Bookmark not defined.**

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin**Error! Bookmark not defined.**

3.2.1.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat**Error! Bookmark not defined.**

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta) .....**Error! Bookmark not defined.**

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin**Error! Bookmark not defined.**

3.2.3.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat**Error! Bookmark not defined.**
3.2.4. Henkilöresurssien arvioitu tarve .....**Error! Bookmark not defined.**
3.2.4.1. Hyväksytystä talousarviosta katettavat .....**Error! Bookmark not defined.**
3.2.5. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin**Error! Bookma**
3.2.6. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa**Error! Bookmark not defined.**
3.2.7. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet.....**Error! Bookmark not defined.**
4. Digitaaliset ulottuvuudet.....**Error! Bookmark not defined.**
4.1. Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta**Error! Bookmark not defined.**
4.2. Data .....**Error! Bookmark not defined.**
4.3. Digitaaliset ratkaisut.....**Error! Bookmark not defined.**
4.4. Yhteentoimivuusarviointi.....**Error! Bookmark not defined.**
4.5. Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi**Error! Bookmark not defined.**

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus neuvoston päätökseksi oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta // **JA** // Ehdotus neuvoston päätökseksi oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta muiden kuin yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta

Huomautus: Nämä kaksi ehdotusta liittyvät erottamattomasti toisiinsa sekä sisällöllisesti että talousarviovaikutustensa osalta, minkä vuoksi molempia säädösehdotuksia varten esitetään yksi säädösehdotuksiin liittyvä rahoitusta ja digitaalisia vaikutuksia koskeva selvitys, joka liitetään jäljennöksenä kumpaankin säädösehdotukseen.

1.2. Toimintalohko(t)

Oikeus (yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävä oikeudellinen yhteistyö)

Sisämarkkinat – Henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus

1.3. Tavoite (Tavoitteet)

1.3.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, jäljempänä ’Luxemburgin yleissopimus’, tavoitteena on suojella oikeudenkäyntiavustajia ja heidän ammatillisia yhteenliittymiään. Se on ensimmäinen kansainvälinen oikeudellisesti sitova sopimus, joka koskee oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamista, ja se on avoinna myös muille kuin Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. Unionin kannalta oikeudenkäyntiavustajien suojeleminen hyökkäyksiltä on keskeisen tärkeää, jotta voidaan suojella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja EU:n yhteisiä arvoja eli ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Yleissopimuksen tavoitteiden voidaan näin ollen katsoa olevan yhdenmukaisia unionin tavoitteiden kanssa.

Jotkin yleissopimuksessa vahvistetut normit on jo vahvistettu EU:n johdetun oikeuden välineissä, minkä vuoksi se on sekasopimus, jonka osalta toimivalta jakautuu unionin ja jäsenvaltioiden kesken ja joka sekä unionin että jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi allekirjoitettava ja tehtävä

1.3.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite nro

(1) Yleissopimuksen allekirjoittaminen ja sen tekeminen myöhemmin tätä varten annettavien lisäehdotusten perusteella.

1.3.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

Yhteisten vähimmäisvaatimusten vahvistaminen oikeudenkäyntiavustajien ja heidän ammatillisten yhteenliittymiensä suojelemiseksi Euroopassa.

Oikeudenkäyntiavustajan ammatin vapaan ja riippumattoman harjoittamisen sekä oikeudenkäyntiavustajien ammatillisten yhteenliittymien toiminnan johdosta toteutettavien vastatoimien ja toimintaan kohdistuvan asiattoman puuttumisen vähentäminen.

Oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen osallistuvissa valtioissa vahvistamalla oikeudenkäyntiavustajien mahdollisuuksia hoitaa esteettä perustavan tärkeää tehtäväänsä demokraattisten yhteiskuntien oikeusjärjestelmissä.

1.3.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamisen asiantuntijaryhmä (jäljempänä GRAVO) seuraa tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa osapuolten alueilla muun muassa määrittämällä indikaattoreita.

1.4. Ehdotus/aloite liittyy

☒ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[1]

☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Koska komission suorittama yleissopimuksen arviointi osoitti, että unionilla on yksinomainen ulkoinen toimivalta tietyissä yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, unionin on allekirjoitettava ja tehtävä yleissopimus jäsenvaltioidensa rinnalla. Tätä varten on hyväksyttävä 218 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaiset neuvoston päätökset. Yleissopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskeva päätös olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian, koska jäsenvaltiot eivät ehkä voi itse saattaa yleissopimuksen ratifiointimenettelyä päätökseen ennen kuin unioni on hyväksynyt päätöksensä yleissopimuksen tekemisestä. Tämä viivästyttää yleissopimuksen voimaantuloa.

Lisäksi on tarpeen hyväksyä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukainen päätös, jossa vahvistetaan Euroopan neuvoston ministerikomiteassa unionin puolesta otettava kanta yleissopimukseen liittyvän unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmästä yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohdassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

[1] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta) Oikeudenkäyntiavustajiin ja heidän ammatillisiin yhteenliittymiinsä kohdistuvat hyökkäykset ovat lisääntyneet jatkuvasti ja muodostavat uhan demokratioillemme. Unioni, Euroopan neuvosto ja valtiosta riippumattomat sidosryhmät, erityisesti asianajajajärjestöt, ovat tunnustaneet tämän jo pitkään. Ennen yleissopimusta EU:n tai Euroopan tasolla ei kuitenkaan ole ollut kohdennettua oikeudellista välinettä, jolla tähän ongelmaan olisi voitu puuttua kokonaisvaltaisesti. Oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen tekeminen on näin ollen tärkeä askel oikeudenkäyntiavustajien suojan sekä siten oikeusvaltioperiaatteen ja eurooppalaisten demokratioidemme eheyden vahvistamisessa. Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen) Oikeudenkäyntiavustajien ja heidän ammatillisten järjestöjensä suojan vahvistamisen hyökkäyksiltä ja toiminnan asiattomalta estämiseltä tai siihen puuttumiselta voidaan odottaa vahvistavan oikeusvaltioperiaatetta ja sitä kautta eurooppalaisten demokratioidemme eheyttä. Se voi myös edistää oikeudenkäyntiavustajan ammatin sääntelyä ja oikeudenkäyntiavustajien ammatillisia oikeuksia koskevan nykyisen EU:n oikeudellisen sääntelyn parempaa täytäntöönpanoa. Koska sääntely kattaa useita politiikanaloja, se on melko pirstaleinen eikä soveltamisalaltaan ja yksityiskohtaisuudeltaan ole verrattavissa yleissopimukseen.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Ei sovelleta.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Ehdotus on yhteensopiva nykyisen, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen ja kyseiseksi kaudeksi perustetun oikeusalan ohjelman kanssa. Se on myös yhteensopiva seuraavaa, vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä koskevan komission ehdotuksen ja ehdotetun, samaa ajanjaksoa koskevan oikeusalan ohjelman kanssa. Nykyisellä oikeusalan ohjelmalla tuetaan oikeudellista yhteistyötä yksityis- ja rikosoikeuden alalla, oikeusalan koulutusta ja oikeussuojan tehokasta saatavuutta. Ehdotetulla oikeusalan ohjelmalla pyritään jatkossakin näihin tavoitteisiin, mutta siinä painotetaan entistä enemmän oikeusalan digitalisaatiota. Aloitteen odotetaan tuottavan synergiaetuja nykyisen ja ehdotetun oikeusalan ohjelman kanssa erityisesti siltä osin kuin on kyse oikeusvaltioperiaatteen edistämisestä, oikeusjärjestelmien riippumattomuudesta ja tehokkaasta toiminnasta, oikeudenkäyntiavustajien suojelemisesta heidän harjoittaessaan ammattitoimintaansa sekä oikeussuojan tehokkaasta saatavuudesta. Unionin kannalta oikeudenkäyntiavustajien suojeleminen hyökkäyksiltä ja heidän ammattinsa harjoittamiseen kohdistuvalta asiattomalta puuttumiselta on keskeisen tärkeää, jotta voidaan suojella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa

vahvistettuja EU:n yhteisiä arvoja eli ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Yleissopimuksen tavoitteiden voidaan näin ollen katsoa olevan yhdenmukaisia unionin tavoitteiden kanssa. Eräät yleissopimuksessa vahvistetut normit on jo vahvistettu EU:n johdetun oikeuden välineissä yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävän oikeudellisen yhteistyön sekä henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden aloilla.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohdassa määrätään seuraavaa: ”Euroopan neuvoston ulkopuolinen osapuoli osallistuu GRAVOn ja osapuolten komitean toiminnan rahoittamiseen ministerikomitean laatimien sääntöjen mukaisesti.” Tämä koskee unionia. Yleissopimuksen selitysmuistiossa periaatteessa todetaan, että Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston ulkopuolisten valtioiden osallistumista Euroopan neuvoston yleissopimusten seurantamekanismeihin koskevista rahoitusjärjestelyistä annettua ministerikomitean päätöslauselmaa CM/Res(2022)6 sovellettaisiin niiden kustannusten kattamiseksi, joita Euroopan unionin liittymisestä aiheutuisi Euroopan neuvostolle erityisesti seurantamekanismien osalta.

Komissio vastustaa vuoden 2022 päätöslauselmassa esitetyn unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmän soveltamista, koska siinä ei oteta huomioon, että unioni liittyy yleissopimukseen jäsenvaltioidensa rinnalla. Sen vuoksi komissio ehdottaa yleissopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskeviin ehdotuksiin liitettävää selitystä siitä, miten unioni tulkitsee yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohtaa. Tässä selityksessä todetaan, että unioni katsoo, että ministerikomitea vahvistaa sen rahoitusosuuden GRAVOn ja yleissopimuksen osapuolten komitean toiminnan rahoittamiseksi sen jälkeen, kun unionin kanssa on sovittu kyseisen rahoitusosuuden laskemisesta ottaen huomioon, että unioni liittyy yleissopimukseen jäsenvaltioidensa rinnalla.

Lisäksi komissio esittää SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi sen kannan vahvistamisesta, jonka jäsenvaltiot ottavat unionin puolesta ministerikomiteassa, kun tehdään päätös unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmästä. Rajoittamatta unionin lähestymistapaa muiden Euroopan neuvoston välineiden rahoitukseen komissio ehdottaa, että tässä yhteydessä käytetään samaa laskentamenetelmää, josta sovittiin kirjeenvaihdolla Istanbulin yleissopimuksen yhteydessä.

Istanbulin yleissopimuksen yhteydessä omaksutun lähestymistavan mukaan unionin rahoitusosuus vastaa suuren rahoittajan maksuosuutta. Kyseisen määrän laskemista varten Euroopan unioni sopi, että yleissopimuksesta aiheutuvat kustannukset määritellään seuraavasti:

a. yleissopimuksen talousarviokustannukset eli Luxemburgin yleissopimukseen suoraan liittyvät kustannukset (ilman yleisiä hallintomenoja) (A)

b. hallinnollisten kustannusten lisääminen, joiden määrä on 27 prosenttia talousarviokustannuksista. (B) = 27 %*A.

Lisäksi selvennettiin, että Euroopan unionin rahoitusosuutta ei pitäisi ottaa huomioon laskettaessa A kohdassa tarkoitettuja talousarviokustannuksia.

Kun unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmää koskevan unionin kannan vahvistava päätös on hyväksytty, ehdotetaan, että päätöksestä ilmoitetaan Euroopan neuvoston sihteeristölle ja että siltä saadaan kirjeenvaihdolla vahvistus siitä, että se hyväksyy unionin ehdottaman laskentamenetelmän. Tämän jälkeen ministerikomitean olisi tehtävä päätös vuoden 2022 päätöslauselman soveltamisesta poikkeamisesta. Päätöstä tehtäessä jäsenvaltioiden olisi äänestettävä tätä tarkoitusta varten hyväksytyssä neuvoston päätöksessä vahvistetun yhteisen kannan mukaisesti.

Tässä vaiheessa unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmästä ei ole saatu virallista vahvistusta eikä yleissopimuksesta aiheutuvista kustannuksista ole käytettävissä luotettavia lukuja, koska yleissopimus ei ole vielä tullut voimaan ja kustannukset riippuvat muun muassa osallistuvien valtioiden määrästä. Sen vuoksi unionin talousarviolle aiheutuvia tarkkoja kustannuksia ei ole mahdollista arvioida. Euroopan neuvosto toimitti kuitenkin epävirallisesti seuraavat arviot mahdollisista kustannuksista vuosina 2028–2031:

Vuosi:	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Arvioidut välittömät kustannukset yhteensä (tuhatta euroa)	305,7	311,8	592,7	604,6
Välilliset kustannukset 27 %	82,5	84,2	160,0	163,2
EU:n rahoitusosuuden kokonaislaskentaperuste (tuhatta euroa)	388,2	396,0	752,8	767,8
EU:n rahoitusosuus (tuhatta euroa):	49,5	50,5	96,1	98,0

Edellä mainituissa laskelmissa käytettiin seuraavia oletuksia:

– yleissopimuksen voimaantulo vuonna 2028 (kahdeksan ratifiointia, joista kuusi ratifiointia jäsenvaltioilta) ja ratifiointien määrän asteittainen kasvu tarkastelujaksolla (kuitenkin alle 25);

– Henkilöstö: 2 (1A, 1B) vuosina 2028–2029 ja 4 (2A, 2B) vuosina 2030–2031;

– Kolme kokousta vuodessa (kaksi seurantajärjestelmän (GRAVO – kahdeksan jäsentä) kokousta ja yksi osapuolten komitean kokous);

– käytetty 2 prosentin vuotuista inflaatio-olettamaa;

– GRAVO hyväksyy työjärjestyksensä itse. oletuksena on, että kerätyt tiedot ovat riittäviä ja että maavierailuja olisi tänä aikana hyvin vähän tai ei lainkaan.

Sovellettu maksuosuusprosentti on suurten rahoittajien vuoden 2026 maksuosuusprosentti (12,7607 %). Tätä maksuosuutta päivitetään vuosittain Euroopan neuvoston talousarvioihin sovellettavan jäsenvaltioiden maksuosuusasteikon laskentamenetelmää koskevan päätöslauselman Res(94)31 mukaisesti. Jos ratifiointien määrän kasvu jää tarkastelujaksolla arvioitua vähäisemmäksi, vuosien 2030–2031 kustannukset voivat olla pienemmät (ja suuremmat, jos ratifiointeja on arvioitua enemmän, vaikka tämä on epätodennäköisempää).

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto

☐ **kesto on rajattu**

– ☐ Toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.

– ☐ Maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia VVVV–VVVV ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia VVVV–VVVV.

☒ **kestoa ei ole rajattu**

– Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat[2]

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

– ☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

– ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

– ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

– ☐ Euroopan investointipankille ja Euroopan investointirahastolle

– ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

– ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

– ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille elimille tai henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä

– ☐ jäsenvaltioon sijoittautuneille jäsenvaltion yksityisoikeuden tai unionin oikeuden mukaisille elimille, joille voidaan alakohtaisten sääntöjen mukaisesti antaa tehtäväksi unionin varojen tai talousarviotakuiden hoitaminen, siltä osin kuin tällaiset elimet ovat julkisoikeudellisten elinten tai julkisen palvelun tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten elinten määräysvallassa ja niillä on asianomaisten määräysvaltaa käyttävien elinten yhteisvastuullisten vakuuksien muodossa

[2] Kuvaukset talousarvion eri toteuttamistavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston BUDGpedia-verkkosivuilla osoitteessa: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

antamat riittävät rahoitustakuut tai vastaavat rahoitustakuut, jotka voidaan kunkin toimen osalta rajoittaa unionin tuen enimmäismäärään.

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Kun yleissopimus tulee voimaan unionin osalta, unionia pyydetään maksamaan rahoitusosuus. Määräaika, johon mennessä unionin on maksettava ensimmäinen rahoitusosuutensa, alkaa päivästä, jona tätä koskeva maksupyyntö esitetään. Kolmasosa määrästä on maksettava kahden kuukauden kuluessa kyseisestä päivästä ja loput kuuden kuukauden kuluessa.

Kaikki seuraavat rahoitusosuudet lasketaan ja maksetaan vuosittain.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Kuten edellä on selitetty, ehdotettu unionin rahoitusosuuden laskentamenetelmä perustuu lähestymistapaan, jota sovellettiin määritettäessä unionin rahoitusosuutta Euroopan neuvoston Istanbulin yleissopimuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Tätä laskentamenetelmää (Istanbulin menetelmää) pidetään tarkoituksenmukaisempana kuin Euroopan unionin ja Euroopan neuvostoon kuulumattomien valtioiden osallistumista Euroopan neuvoston yleissopimusten seurantamekanismeihin koskevista rahoitusjärjestelyistä annetussa ministerikomitean päätöslauselmassa CM/Res(2022)6 vahvistettua menetelmää, koska jälkimmäisessä ei oteta huomioon sitä, että unioni tekee yleissopimuksen jäsenvaltioidensa rinnalla. Jäsenvaltiot rahoittavat Euroopan neuvoston jäseninä jo osaltaan sen yleistä talousarviota, josta yleissopimuksesta aiheutuvat kustannukset ensisijaisesti katetaan.

Istanbulin menetelmän mukaan unionin on maksettava suuren rahoittajan maksuosuutta vastaava määrä. Tätä tarkoitusta varten ilmoitettu vuoden 2026 maksuosuus on 12,7607 %. Kuten edellä on selitetty, tätä maksuosuutta päivitetään vuosittain Euroopan neuvoston talousarvioihin sovellettavan jäsenvaltioiden maksuosuusasteikon laskentamenetelmää koskevan päätöslauselman Res(94)31 mukaisesti.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Ei sovelleta.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Tämä päätös ei vaikuta komission nykyisten valvontatoimien kustannustehokkuuteen.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Komission osalta tätä päätöstä varten tarvittaviin määrärahoihin sovelletaan komissioon sovellettavia voimassa olevia petosten ehkäisyä, valvontaa ja tilintarkastusta koskevia toimenpiteitä. Euroopan neuvosto soveltaa omia sääntöjään ja menettelyjään petosten ja sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM.[1]	EFTA-mailta[2]	ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokasmailta[3]	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot
2	Oikeusalan ohjelman tukimenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI
	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM.	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI
	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM.	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM.	EFTA-mailta	ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokasmailta	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot
	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM.	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI
	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM.	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

[1] JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.
[2] EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.
[3] Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM.	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

– ☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

3.2.1.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Numero	2

Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto DG JUST			Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**[1]	Vuosi **2033**[2]	Vuosi **2034**[3]	**MRK YHTEENSÄ 2028–2034**
Toimintamäärärahat										
Oikeusalan ohjelman tukimenot	Sitoumukset	(1a)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
	Maksut	(2a)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)								**0**
	Maksut	(2b)								**0**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[4]										
Budjettikohta		(3)								**0**

[1] Euroopan neuvostolta saatiin ainoastaan ennuste unionin rahoitusosuuden todennäköisestä määrästä vuosina 2028–2031 (Istanbulin laskentamenetelmään perustuen). Rahoitusosuuden voidaan kuitenkin odottaa yleisesti ottaen vakiintuvan vuoden 2031 jälkeen, koska osapuolten määrän ja siihen liittyvien yleissopimuksen täytäntöönpanon seurannasta aiheutuvien kustannusten ei odoteta kasvavan merkittävästi vuoden 2031 jälkeen.

[2] Ks. edellinen alaviite.

[3] Ks. edellinen alaviite.

[4] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Pääosaston JUST määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1a + 1b + 3	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**		**0,589**
	Maksut	= 2a + 2b + 3	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**		**0,589**

			Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	**MRK YHTEENSÄ**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2028–2034**
Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
	Maksut	(5)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 2 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 4 + 6	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**
	Maksut	= 5 + 6	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**

Arvioidut vaikutukset menoihin vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat edelleen monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja sen jälkeen ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä ja ohjausmekanismilla.

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön eivät koske ainoastaan tätä ehdotusta, vaan ne kattavat myös ”ehdotuksen neuvoston päätökseksi oikeudenkäyntiavustajan ammatin suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön **liittyvien** asioiden osalta”. Tämä selittyy sillä, että näiden kahden ehdotuksen täytäntöönpano liittyy erottamattomasti toisiinsa (yhteisiin toimiin ja resursseihin). Ehdotusten jakaminen kahdeksi erilliseksi ehdotukseksi on

perusteltua erilaisten oikeusperustojen vuoksi (ks. perustelut), joihin sovelletaan eri lainsäätämisjärjestyksiä ja joita ei sen vuoksi voida yhdistää yhteen ehdotukseen.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake		4	”Hallintomenot”[5]							
Pääosasto: JUST			Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**	**MRK YHTEENSÄ 2028–2034**
• Henkilöresurssit			0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	**1,358**
• Muut hallintomenot			0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	**0,021**
DG JUST YHTEENSÄ	**0,197**		**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**1,379**	**1,358**

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 4 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**1,379**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**	**MRK YHTEENSÄ 2028–2034**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–4	Sitoumukset	**0,247**	**0,248**	**0,293**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**1,968**
kuuluvat määrärahat	Maksut	**0,247**	**0,248**	**0,293**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**1,968**

[5] Tarvittavat määrärahat olisi määritettävä käyttämällä vuosittaisia keskimääräisiä kustannuksia, jotka ovat saatavilla asianmukaisella BUDGpedia-verkkosivulla.

YHTEENSÄ										

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta)

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ⇩			Vuosi **2028**		Vuosi **2029**		Vuosi **2030**		Vuosi **2031**		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						**YHTEENSÄ**	
	TUOTOKSET																	
	Tyyppi[6]	Keski määr. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 1 …[7]																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 1																		
ERITYISTAVOITE 2 ...																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 2																		
KAIKKI YHTEENSÄ																		

6 Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

7 Kuten kuvattu kohdassa 1.3.2 ”Erityistavoite (Erityistavoitteet)”.

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

– ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

3.2.3.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Henkilöresurssit	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	**1,358**
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKE 4, välisumma	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**1,358**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät								
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät, välisumma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
YHTEENSÄ	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**1,358**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.2.4. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

– ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

3.2.4.1. Hyväksytystä talousarviosta katettavat

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna[1]

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	1	1	1	1	1	1	1

[1] Ilmoittakaa taulukossa, kuinka monta ilmoitettuun määrään kuuluvaa kokoaikaista työntekijää on jo osoitettu toimen hallinnointiin ja/tai voidaan uudelleenjärjestelyjen tuloksena osoittaa pääosastossanne, ja mitkä ovat nettotarpeenne.

20 01 02 03 (unionin edustustot)		0	0	0	0	0	0	0
(Epäsuora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
(Suora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?)		0	0	0	0	0	0	0
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)								
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja nuoremmat asiantuntijat unionin edustustoissa)		0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta [XX.01.YY.YY]	• päätoimipaikassa	0	0	0	0	0	0	0
	• unionin edustustoissa	0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – epäsuora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – suora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsake 4		0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsakkeen 4 ulkopuolella		0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ		1	1	1	1	1	1	1

Ehdotuksen toteuttamiseksi tarvittava henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna):

Komissio:

	Katetaan komission yksiköissä käytettävissä olevalla henkilöstöllä	**Poikkeuksellinen lisähenkilöstö***		
		Rahoitetaan otsakkeesta 4	**Rahoitetaan BA-budjettikohdasta**	**Rahoitetaan maksuilla**
Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet	1 kokoaikaista työntekijää (AD-virkaa) – komission uudelleen kohdennettavien virkojen varannosta	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Ulkopuolinen henkilöstö (sopimussuhteiset	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta

toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)				

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	**Komissio** Ehdotuksen täytäntöönpano edellyttää oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosastossa yhtä kokoaikaista työntekijää (oikeudellinen asiantuntija), jonka tehtävänä on muun muassa 1) koordinoida unionin puolesta otettavaa kantaa yleissopimuksen osapuolten komiteassa (COP) kaikkiin COP:n tekemiin päätöksiin sekä Euroopan neuvoston ministerikomiteassa yleissopimukseen liittyviin päätöksiin; 2) osallistua COP:n kokouksiin unionin puolesta; 3) osallistua yleissopimuksen täytäntöönpanon seurantaan. Muista unionin ratifioimista Euroopan neuvoston välineistä (kuten Istanbulin yleissopimuksesta) saadut kokemukset osoittavat, että niistä aiheutuva työmäärä voi vastata yhden kokoaikaisen työntekijän työpanosta. Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto ei tällä hetkellä pysty osoittamaan nykyisistä resursseistaan tarvittavaa yhden kokoaikaisen oikeudellisen asiantuntijan työpanosta. Tarvetta ei voida kokonaisuudessaan kattaa oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston sisäisin henkilöstösiirroin, kun otetaan huomioon säädösasioiden ja ensisijaisten asioiden täytäntöönpanoon liittyvä nykyinen työmäärä. Henkilöstön uudelleenkohdentaminen vaarantaisi sellaisten poliittisesti arkaluonteisten ja priorisoitujen aloitteiden oikea-aikaisen toteuttamisen, jotka liittyvät esimerkiksi Ukrainan sotaan, demokratian puolustamiseen ja kilpailukykyyn ja joita ehdotetaan sisällytettäviksi komission seuraavaan työohjelmaan. Se vaarantaisi myös nykyisten painopisteiden toteuttamisen, kuten oikeus- ja kuluttaja-asioiden alan säännöstön täytäntöönpanon tehostamisen.
Ulkopuolinen henkilöstö	Ei sovelleta

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.2.5. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin

YHTEENSÄ Digitaaliteknologiaan ja tietotekniikkaan liittyvät määrärahat	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Tietotekniikkamenot (toimielintasolla)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
OTSAKE 4, välisumma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät								
Toimenpideohjelmien ohjelmatason tietotekniikkamenot	0	0	0	0	0	0	0	**0**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät, välisumma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
YHTEENSÄ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

– ☒ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

3.2.7. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

– ☒ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

– ☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

– ☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

– ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

  – ☐ vaikutuksia omiin varoihin

  – ☐ vaikutuksia muihin tuloihin

  – ☐ tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus[2]						
		Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**
Momentti ….								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta/-kohdat käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

4. DIGITAALISET ULOTTUVUUDET

4.1. Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta

Ei sovelleta.

4.2. Data

Ei sovelleta.

4.3. Digitaaliset ratkaisut

Ei sovelleta.

4.4. Yhteentoimivuusarviointi

Ei sovelleta.

4.5. Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi

Ei sovelleta.

[2] Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä, eli bruttomäärästä on vähennettävä asiakirjassa COM(2025) 574 ehdotetun mukaisesti kantokuluja vastaava 10 prosentin osuus.